

ย้อนพิจารณาการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายการ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา English Vocabulary Instruction via Educational TV Programs in Retrospect

รองศาสตราจารย์ ดร. บุษบา กนกศิลป์ธรรม

อาจารย์ อรรถพล คำเขียน

บทคัดย่อ

การที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษนั้น การพัฒนาความสามารถด้านคำศัพท์ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนภาษา อย่างไรก็ตาม การสอนคำศัพท์ในสถาบันการศึกษาทั่วไป ดูเหมือนจะไม่ครบถ้วนหลายประการด้วยกัน บทความนี้จึงมุ่งกระตุ้นเตือนให้นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษหันมาให้ความสนใจกับการสอนคำศัพท์มากขึ้น โดยประการแรก บทความนี้จะกล่าวถึงความสำคัญของการสอนคำศัพท์และบริบทของการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยเฉพาะรายการโทรทัศน์สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษ แล้วจึงนำเสนอลักษณะการสอนคำศัพท์ที่แพร่ภาพผ่านรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในประเทศไทย และผลลัพธ์เชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้วิธีการสอนดังกล่าว เช่น การสอนคำศัพท์โดยท่องจำคำศัพท์รายคำที่ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้คำศัพท์ในบริบทที่เหมาะสมได้ จากนั้นเสนอข้อสังเกตบางประการที่ผู้สอนคำศัพท์ควรตระหนักเช่น การออกเสียงที่ถูกต้อง คำปรากฏรวมจำเพาะ (collocations) และความหลากหลายทางความหมายของคำศัพท์ ประการสุดท้ายบทความนี้จะเสนอกลยุทธ์ด้านการสอน วิธีการสอนและกิจกรรมในชั้นเรียนที่คาดว่าจะพัฒนาความสามารถในการใช้คำศัพท์เพื่อการสื่อสารได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การสอนคำศัพท์, รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา, การสอนภาษาอังกฤษ

Budsaba Kanoksilapatham

Attapol Khamkhien

Abstract

To be successful in English language learning, vocabulary development is vital. However, teaching vocabulary in academic settings seems inadequate in many respects. This paper aims to urge ELT practitioners to focus on vocabulary instruction. Initially, the paper reviews the importance of vocabulary instruction, followed by English teaching in the Thai context, focusing on educational TV programs and the assessment of English proficiency. Second, how vocabulary is instructed in Thailand's educational TV programs is illustrated. Next, the paper discusses possible negative outcomes of such teaching, including rote learning of individual words that possibly deprives learners of the opportunity to use them appropriately in context. Subsequently, additional knowledge teachers need to be aware of in teaching vocabulary items including accurate pronunciation, collocations, and meaning subtleties is discussed. Finally, instructional strategies, teaching methods, and classroom activities for teaching vocabulary for communication are suggested.

Key words: vocabulary instruction, educational TV program, English language teaching

1. บทนำ

Without grammar, little can be conveyed.

Without vocabulary, nothing can be conveyed.

(Wilkins, 1972: 1)

กระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะภาษาที่สำคัญ อันประกอบด้วย ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องด้วยทักษะทั้งสี่ประการนี้ถือเป็นกุญแจสำคัญเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาของตนเองจนประสบความสำเร็จในการเรียน

ภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่าน (Coxhead, 2006; Nation, 2005, 2006) เสนอว่าการพัฒนาความสามารถทางภาษานั้น นอกเหนือจากทักษะหลักทั้งสี่ประการ การพัฒนาคำศัพท์นั้นถือเป็นองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากการสอนคำศัพท์ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนอ่านข้อความ หรือศึกษาบททวนด้วยตนเอง ผู้เรียนอาจพบคำศัพท์ที่ไม่ทราบความหมาย หรือไม่สามารคาคาดเดาความหมายได้ในบริบทที่คำศัพท์นั้นปรากฏอยู่หรือผู้เรียนอาจไม่เข้าใจด้วยบทที่อ่าน และอาจส่งผลให้ไม่ชอบการอ่านได้ ท้ายที่สุดผู้เรียนอาจไม่ชอบเรียนภาษา และไม่ต้องการ

พัฒนาทักษะทางภาษาด้วยตนเอง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าความสามารถและความเข้าใจ คำศัพท์มีผลต่อกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการใช้ภาษาโดยทั่วไป (Paribakht & Wesche, 1993; Rupley et al., 1999)

เมื่อกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนในประเทศไทยนั้น นักเรียนไทยส่วนใหญ่จะเรียนรู้ คำศัพท์จากกิจกรรมการอ่าน และการท่อง คำศัพท์เป็นรายคำ โดยครูผู้สอนให้ผู้เรียนอ่าน บทอ่าน และตรวจสอบความเข้าใจบทอ่าน ของผู้เรียน โดยการตั้งคำถามต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการถามเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ ปรากฏในบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนฝึกคาดเดา ความหมายของคำศัพท์นั้นๆ ทั้งความหมาย ตรงและความหมายแฝง หรืออาจให้ผู้เรียน สรุปรื่องหรือหัวข้อ (topic) หรือประเด็นหลัก (main idea) ของบทอ่านนั้นๆ

อนึ่ง ปัจจุบัน การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน ยัง มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่โรงเรียน สอนเสริมตามสถาบันการศึกษา หรือ แม้กระทั่งในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาที่ จัดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งน่าสนใจว่าวิธี สอนตามสถาบันดังกล่าวและบทเรียนผ่านสื่อ โทรทัศน์ อาจมีลักษณะที่แตกต่างจากชั้น เรียนทั่วไป บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ เพื่อการศึกษาว่ามีข้อบกพร่องประการใดบ้าง ที่ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องควรหันมา ให้ ความสนใจ และนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้ง ต้องการเสนอวิธีการสอนคำศัพท์ที่ถูกต้อง ตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้สอนในการนำไปประยุกต์ปฏิบัติในชั้นเรียน อีกทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนใน การศึกษาคำศัพท์ด้วยตนเองได้อย่างถูกต้อง

2. รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและการวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษในประเทศไทย

นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน ผู้เรียนอาจเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ เพิ่มเติมจากโรงเรียนสอนเสริม หรือ สถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันการเรียนเสริมนอกชั้นเรียนในรูปแบบดังกล่าวเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในทุกระดับชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายที่กำลังเตรียมตัวสอบเข้า มหาวิทยาลัย และสืบเนื่องจากความนิยมนี้เอง กระทรวงศึกษาธิการในฐานะที่เป็นองค์กร หลักดูแลระบบการศึกษาของประเทศจึง เล็งเห็นว่า เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาและยกระดับการศึกษาของนักเรียน และนักศึกษาทั่วประเทศ และเพื่อเป็นการใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งยังเป็นการเพิ่ม โอกาสให้กับนักเรียนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน ถิ่นที่ห่างไกล นักเรียนที่ขาดโอกาสและไม่ สะดวกในการเดินทางมาเรียนเสริมตาม สถาบันกวดวิชา หรือโรงเรียนสอนพิเศษที่มี ชื่อเสียงในกรุงเทพฯ ได้ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ริเริ่มให้มีรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ขึ้นและแพร่ภาพออกอากาศทุกวันเสาร์ ซึ่ง แพร่ภาพออกอากาศเป็นครั้งแรกในเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน ภายใต้ ชื่อโครงการ "ดูเข้ม เดิมเต็มความรู้" ให้กับ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่ว ประเทศ โดยกระทรวงศึกษาธิการเชิญผู้สอน จากสถาบันกวดวิชาที่มีชื่อเสียงต่างๆ ทั่ว ประเทศมาสอนบทเรียน 6 ชุดวิชา 8 กลุ่ม

สาระการเรียนรู้ (สถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ที่ใช้ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย อันประกอบด้วย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ภาษาไทย และสุขศึกษา และพลศึกษา ศิลปะ และ การงานอาชีพ ทั้งนี้ รูปแบบของรายการดังกล่าวจะมีการสลับหมุนเวียนการสอนในแต่ละวิชา โดยผู้เรียนที่รับชมรายการสามารถเตรียมตัวศึกษารายวิชาเหล่านี้ได้โดยดาวน์โหลดเอกสารจากเว็บไซต์ และทบทวนเนื้อหา ก่อนการแพร่ภาพออกอากาศในแต่ละสัปดาห์

ขณะเดียวกัน ระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันหรือที่เรียกว่า การสอบแอดมิชชันส์ (admissions) นั้น นักเรียนจะต้องเข้ารับการทดสอบโดยการวัดความรู้จากข้อสอบหลายประเภทด้วยกัน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2554; สมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย, 2554) เป็นต้นว่าแบบทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET (Ordinary National Educational Test) ซึ่งเป็นการวัดผลการจัดการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และข้อสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติที่จัดสอบความถนัดทั่วไป หรือ GAT (General Aptitude Test) ทั้งนี้ข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษของข้อสอบทั้งสองประเภท โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการทดสอบคำศัพท์ หรือความสามารถทางการอ่าน โดยทั่วไปจะวัดความรู้ความสามารถของผู้เข้ารับการทดสอบหลายลักษณะ เช่น ความสามารถในการระบุประเด็นหลัก (main idea) หัวข้อ (topic) และวัตถุประสงค์ (objective) การคาดเดาความหมายคำศัพท์จากบริบท (contextualized meaning) และการถอด

ความ (paraphrasing) ซึ่งในข้อสอบอาจจะใช้คำพ้องความ (synonym) หรือคำตรงข้าม (antonym) ดังตัวอย่างข้อสอบ O-NET ที่มีขึ้นเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

(1) In 1609, no one was _____ to carry letters except messengers authorized by the government.

1) admitted	2) accepted
3) allowed	4) acquired

จากตัวอย่าง (1) ข้างต้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ข้อสอบข้อนี้มุ่งวัดความสามารถการใช้คำศัพท์ที่ถูกต้องในบริบทที่กำหนดให้เป็นที่น่าสนใจว่าตัวเลือกทั้ง 4 ตัวเลือกของข้อสอบข้อนี้ซึ่งเป็นคำกริยา ดูเหมือนจะมีความหมายคล้ายๆ กัน โดยเฉพาะเมื่อแปลเป็นภาษาไทย กล่าวคือคำว่า "admitted" และ "accepted" สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า "ยอมรับ" ส่วนคำว่า "allowed" นั้นโดยทั่วไปแปลว่า "ยินยอม" และคำว่า "acquired" แปลว่า "ที่ได้มา" แต่หากพิจารณาในแง่ของไวยากรณ์โครงสร้างพบว่าตัวเลือกเหล่านี้สามารถปรากฏได้ในกระบวนโครงสร้างไวยากรณ์ (grammatical pattern) ที่แตกต่างกัน ดังตัวอย่างประโยค (2) – (5) ต่อไปนี้

(2) That man did not **admit** to being a drug addict.

(3) It is hard for John to **accept** that he makes mistakes.

(4) We are not **allowed** to enter the building after 6 pm.

(5) He **acquired** a lot of knowledge from an intensive course in China.

ในประโยค (2) คำว่า “admit” มีกระบวนโครงสร้างไวยากรณ์ตามด้วย to และ V-ing ขณะเดียวกันประโยค (3) คำว่า “accept” ตามด้วยอนประโยคที่ขึ้นต้นด้วย that ส่วนประโยค (4) คำว่า “allow” คือ allow someone to do something ปรากฏในโครงสร้างประโยคกรรมวาจก และประโยค (5) คำว่า “acquire” ตามด้วยนามวลีซึ่งทำหน้าที่เป็นกรรมของกริยา

ถึงแม้ตัวอย่างข้างต้นไม่ครอบคลุมการใช้คำศัพท์เหล่านี้ทุกกระบวนโครงสร้างไวยากรณ์ แต่ตัวอย่างดังกล่าวพอแสดงให้เห็นได้ว่า การที่ผู้รับการทดสอบทราบความหมายของคำศัพท์เพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถตอบคำถามข้อนี้ได้ ดังนั้น ผู้รับการทดสอบจำเป็นต้องสังเกตรูปประโยค กระบวนโครงสร้างไวยากรณ์ และบริบทที่กำหนดให้รอบคอบเนื่องจากบริบทจะช่วยกำหนดความหมายและการเลือกคำตอบ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจการสอนคำศัพท์เป็นพิเศษเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเข้าสู่การวัดผลสัมฤทธิ์ระดับชาติ และยังเป็นกำลังเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อไป

3. ทฤษฎีการสอนคำศัพท์

นักวิชาการและนักวิจัยจำนวนหนึ่ง (อาทิ Hinkel, 2006; Nation, 2005) ได้เสนอวิธีการสอนคำศัพท์ให้มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งคำศัพท์ที่ควรสอนให้กับผู้เรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) คำศัพท์พื้นฐาน อันหมายถึงคำศัพท์ที่ใช้กันทั่วไปและสามารถจดจำได้ง่าย เช่น คำว่า “freedom” และ “family” 2) คำศัพท์วิชาการและคำศัพท์อื่นๆ ที่ใช้กันค่อนข้างบ่อยในแวดวงวิชาการ เช่น คำว่า “investigate” และ “industrious”

และ 3) คำศัพท์ที่ใช้ไม่บ่อยนัก หรือคำศัพท์เฉพาะวงการ เช่น คำว่า “isotope” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในสาขาธรณีวิทยา แพทยศาสตร์ และภูมิศาสตร์ และคำว่า “lathe” ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า

สำหรับวิธีการสอนคำศัพท์ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น นักวิจัยส่วนใหญ่ (อาทิ Nation, 2005; Stahl, 1999) ได้เสนอแนวทางการสอนคำศัพท์แบบกว้างๆ ไว้ 2 วิธีคือ วิธีแรก คือการสอนที่ให้ผู้เรียนอ่านบทอ่านและเรียนรู้คำศัพท์ใหม่จากบทอ่านนั้นโดยปริยาย หรือในภาษาอังกฤษเรียกว่า “incidental instruction” หรือเรียกอีกอย่างว่า “implicit instruction” โดยผู้สอนจะเป็นผู้เลือกบทอ่านที่คาดว่าผู้เรียนอ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลินสนุกสนาน ทั้งนี้บทอ่านจะต้องมีความน่าสนใจและท้าทาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะอ่านติดตาม และค้นหาคำตอบ ในขณะที่เรียนบทอ่านนั้นควรใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ไม่ซับซ้อนนัก

ส่วนวิธีที่สองคือ การสอนให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์โดยใช้กิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาคำศัพท์โดยเฉพาะ หรือตรงกับภาษาอังกฤษว่า “intentional instruction” หรือ “explicit instruction” ซึ่งเป็นการสอนคำศัพท์รายคำโดยใช้หลักการวิเคราะห์รากศัพท์และหน่วยคำเติม (affix) ของคำศัพท์นั้นๆ เข้ามาช่วยในกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้สอนต้องสอนวิธีการใช้คำศัพท์นั้นๆ ในบริบทที่เหมาะสม รวมถึงการใช้พจนานุกรมเพื่อหาความหมายของคำศัพท์ และสอนโดยบอกความหมายของคำนั้นๆ กับผู้เรียน

งานวิจัยที่เปรียบเทียบวิธีการสอนคำศัพท์ทั้งสองรูปแบบให้เห็นพ้องว่า ผู้เรียน

ได้ประโยชน์จากวิธีการสอนคำศัพท์แบบ “intentional instruction” มากกว่าการสอนแบบ “incidental instruction” (อาทิ Hinkel, 2006; Hulstijn, 2001; Laufer, 2005; Laufer & Girsai, 2008; Nation, 2005; Sokmen, 1997) ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงเลือกกล่าวถึงทฤษฎีการสอนคำศัพท์แบบ “intentional instruction” ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนคำศัพท์ (Calderon, 2007; Nation, 2005) ได้เสนอข้อคิดเห็นว่าการที่จะกล่าวได้ว่าผู้เรียนมีความรู้คำศัพท์หนึ่งคำ นอกจากผู้เรียนจะต้องทราบความหมายของคำศัพท์แล้ว ผู้เรียนควรมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์นั้นๆ ด้วย กล่าวคือ ผู้เรียนควรมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบคือ 1) ความรู้ด้านความหมาย (knowing the meaning) 2) ความรู้ด้านตัวสะกด (knowing how to spell) และ 3) ความรู้ด้านการใช้คำศัพท์ (knowing how to use) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านความหมาย ผู้สอนอาจจะสอนคำศัพท์โดยเริ่มจากการอธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ต้องการสอนด้วยภาษาแม่ของผู้เรียน (using L1 translation) เป็นที่น่าสนใจว่าการใช้ภาษาแม่มักยังมีบทบาทในการสอนคำศัพท์อยู่ ด้วยเหตุผลว่า การใช้ภาษาแม่อธิบายจะทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์นั้นๆ ได้โดยทันที อีกทั้งยังช่วยให้สามารถจดจำคำศัพท์นั้นได้ไม่ยากนัก จากนั้นอาจสอนคำที่มีความหมายเหมือนกับคำศัพท์นั้นด้วยภาษาเป้าหมาย (using a known L2 synonym) ผู้สอนอาจใช้วัตถุหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์นั้นๆ (giving a demonstration) ประกอบคำอธิบายกรณีที่ผู้สอนไม่สามารถหาวัตถุที่เกี่ยวข้องมา

แสดงได้ ก็อาจวาดภาพ หรือแผนภูมิอธิบายเกี่ยวกับคำศัพท์นั้นๆ (drawing a picture or diagram) ถ้าเป็นไปได้ผู้สอนควรแสดงการวิเคราะห์คำศัพท์เป็นส่วนย่อยพร้อมระบุความหมายของหน่วยคำที่ประกอบขึ้นเป็นคำศัพท์ จากนั้นจึงนำความหมายของหน่วยคำต่างๆ มารวมเป็นความหมายรวมของคำศัพท์นั้นๆ ประเด็นสำคัญที่ไม่อาจมองข้ามได้ คือ ผู้สอนควรยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำศัพท์นั้นๆ เพื่อแสดงการใช้คำศัพท์ในบริบทที่เหมาะสม พร้อมให้ข้อคิดเห็นหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความหมายแฝง หรือความหมายที่นอกเหนือจากบริบทที่ปรากฏนั้นๆ ด้วย

ด้านตัวสะกด ผู้สอนควรเน้นการอธิบายองค์ประกอบของคำ การสะกดคำ และการออกเสียงคำศัพท์ ทั้งนี้ ผู้สอนควรจะอธิบายคำศัพท์ โดยเริ่มจากการสะกดคำศัพท์ให้ผู้เรียนรู้จักคำศัพท์ก่อน จากนั้นหน้าที่สำคัญของผู้สอนคือแสดงการเน้นพยางค์ (stress) และออกเสียงคำศัพท์นั้นๆ อย่างถูกต้อง เพราะการออกเสียงที่ถูกต้องจะส่งผลเชิงบวกต่อการสะกดคำ นอกจากนี้ควรสอนผู้เรียนให้รู้จักหน่วยคำเติมหน้าหรืออุปสรรค (prefix) รากศัพท์ (root) และหน่วยคำเติมหลังหรือปัจจัย (suffix) ที่ประกอบขึ้นเป็นคำศัพท์ และอาจจะเน้นย้ำการออกเสียงของคำศัพท์บางคำที่มีการออกเสียงต่างไปจากปกติ เช่น คำว่า “subtle” ซึ่งจะไม่ออกเสียงตัว b หรือคำว่า “receipt” ที่ไม่ออกเสียงตัว p เป็นต้น

ประเด็นสุดท้ายคือ *ด้านการใช้คำศัพท์* ผู้สอนควรจะแสดงรูปแบบหรือลักษณะทางไวยากรณ์ของคำศัพท์ให้ผู้เรียนได้เข้าใจอย่างชัดเจนและถูกต้อง เช่น คำศัพท์คำนั้นเป็นคำนามนับได้หรือนับไม่ได้ คำกริยาคำนั้นเป็นกรรมกริยา (transitive verb) หรือ

อกรรมกริยา (intransitive verb) นอกจากนี้ ผู้สอนควรกล่าวถึงการใช้ หรือข้อจำกัดในการใช้คำศัพท์นั้นๆ เช่น เป็นคำศัพท์ที่นิยมใช้ในวัจนลีลาแบบทางการ (formal style) หรือวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ (informal style) นิยมใช้ในระดับความสุภาพ (politeness) นิยมใช้สำนวนภาษาปาก (colloquial) หรือนิยมใช้ในภาษาเฉพาะวงการ (technical jargon) ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

โดยสรุป หากผู้สอนปฏิบัติตามแนวทฤษฎีการสอนคำศัพท์ครบถ้วนดังที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคำศัพท์ดังต่อไปนี้ 1) ออกเสียงและสะกดคำศัพท์ 2) ระบุหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำศัพท์ 3) ระบุความหมายของคำศัพท์เป็นภาษาแม่ 4) ระบุคำพ้องความ หรือคำตรงข้ามของคำศัพท์ 5) วิเคราะห์ส่วนประกอบของคำและหน่วยย่อยทางไวยากรณ์ 6) ยกตัวอย่างประโยคโดยใช้คำศัพท์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท 7) จัดจำและใช้คำที่ปรากฏร่วมกัน 8) เลือกใช้คำศัพท์ในสถานการณ์ที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการได้อย่างเหมาะสม และเข้าใจความหมายแฝงของคำศัพท์นั้นๆ และ 9) ตระหนักว่าคำศัพท์อาจมีหลายความหมาย (polysemy) และผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความหมายต่างๆ ในบริบทให้เหมาะสม (Calderon, 2007; Nation, 1990) ซึ่งหากผู้เรียนสามารถทำสิ่งต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ได้ นั้นหมายความว่า การเรียนการสอนคำศัพท์นั้นๆ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้ตั้งไว้

เนื่องจากการสอนคำศัพท์ในชั้นเรียนปกติมีการวางแผนและลำดับการสอนให้ครบตามหลักสูตรและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ของรายวิชานั้นๆ จึงทำให้ผู้สอนสามารถนำทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการสอนคำศัพท์ได้ ในทางตรงกันข้าม เนื่องจากการสอนเสริมมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและขนาดของชั้นเรียนที่ใหญ่กว่าชั้นเรียนปกติ ผู้สอนจึงอาจไม่สามารถนำทฤษฎีมาปรับใช้ได้ในทุกกรณี ดังนั้นการสอนเสริมจึงเป็นเพียงกลยุทธ์หนึ่งในการเรียนการสอน และหากเป็นไปได้ ผู้สอนควรนำทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการสอนให้ครอบคลุมมากที่สุด

4. การสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

สำหรับรายการโทรทัศน์สอนภาษาอังกฤษซึ่งแพร่ภาพออกอากาศทั่วประเทศนั้น ผู้ชมรายการไม่เพียงแต่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น ยังมีผู้ชมอีกหลายกลุ่มที่รับชมรายการ เช่น ครู ครูสอนพิเศษ อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจที่จะทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากวัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งของรายการโทรทัศน์นี้ คือ ต้องการให้รายการนี้เป็นสื่อในการเปิดโลกทัศน์ให้ครูร่วมอาชีพได้รับชมแนวการสอนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนของตัวเอง และเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้รับชมรายการไปพร้อมกับลูก ซึ่งนอกจากจะได้ประโยชน์ในด้านของการเพิ่มพูนความรู้แล้ว ยังช่วยสร้างความอบอุ่นในครอบครัวอีกด้วย (สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

เมื่อเป็นเช่นนี้ คำถามสำคัญที่ตามมาคือ วิธีการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของไทยดังกล่าวข้างต้น สามารถให้ความรู้ด้านคำศัพท์กับผู้เรียนได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อเข้ารับการทดสอบวัดความรู้จากข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาได้หรือไม่ ก่อนที่จะประเมินการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเพื่อที่จะนำไปสู่การตอบคำถามดังกล่าว ผู้เขียนใคร่ขอกล่าวถึงลักษณะและกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา และคุณประโยชน์ของการใช้กิจกรรมเหล่านั้น ที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

รูปแบบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษในชั้นเรียนปกติ โดยทั่วไป มุ่งให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้ศึกษามาแล้วจากชั้นเรียน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัย เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ การอ่านจับใจความความสามารถในการสนทนา โดยให้ผู้เรียนฝึกฝนจากการทำข้อสอบปีก่อนๆ ที่เคยใช้ในการจัดการทดสอบ โดยใช้เทคนิคการสอนต่างๆ ทว่า การสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อศึกษามีความแตกต่างจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียนปกติ โดยใช้เทคนิคการสอนที่อาจเรียกได้ว่าแหวกแนวและแปลกใหม่ ในบทความนี้ เพื่อความสะดวกในการอ้างอิง ผู้เขียนจะขอเรียกชื่อเทคนิคการสอนดังกล่าว ได้แก่ 1) *รวมคำศัพท์ จับใส่เป็นเพลง* 2) *ท่องชุดศัพท์ กระชับความจำ* และ 3) *ให้พยางค์ต้น ค้นหาที่เหลือ* โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 รวมคำศัพท์ จับใส่เป็นเพลง

กิจกรรมการสอนคำศัพท์ที่ผู้สอนหลายท่านนิยมใช้ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา คือการใช้เพลงเป็นเครื่องกำหนดให้ผู้เรียน

จดจำคำศัพท์ โดยผู้สอนรวบรวมคำศัพท์จำนวนหนึ่ง (ดูผิวเผิน) มีความหมายใกล้เคียง มาเรียบเรียงเป็นบทเพลง ซึ่งใช้ทำนองเพลงจากบทเพลงที่เป็นที่รู้จักของสาธารณชนดีแล้ว โดยเฉพาะบทเพลงที่เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น นอกจากนี้ผู้สอนอาจผลิตสื่อการสอนในรูปของวีดิทัศน์ประกอบบทเพลงที่เรียบเรียงขึ้นด้วยความเชื่อที่ว่า “ภาพติดตา คำศัพท์ติดหู” แต่ละบทเพลงมีการใช้คำศัพท์ทั้งภาษาไทย และคำศัพท์ภาษาอังกฤษคละกันไป เพื่อให้เห็นภาพขอให้พิจารณาบทเพลงต่อไปนี้ที่ผู้เขียนบทความความดัดแปลงคำร้องของเพลง “Too much So much Very much” ขับร้องโดยธงไชย แมคอินไตย์ ในอัลบั้มชื่อ “อาสาสนุก” ที่เปิดตัวเมื่อต้นปี พ.ศ. 2554 อนึ่ง การเสนอเพลงที่ดัดแปลง ณ ที่นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงวิธีการสอนที่เป็นที่นิยมของผู้สอนในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น และมีจุดมุ่งหมายสอนกลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายว่า “มีค่ามาก” (precious, priceless, worthwhile, costly, numerous, worthy) และ “ผู้เป็นที่รัก” (beloved, adored, admired, cherished) ดังนี้

Loving you too much, so much, very much right now

ไม่รู้ว่าจะเธอทำไมถึงยาว

Chill out กันใหม่ you know my heart's beating

รักเธอมากเกินไป **precious, priceless, worthwhile**

costly, numerous, worthy

รักเรา **beloved, adored, admired, cherished**

จะเห็นว่า บทเพลงข้างต้นสะท้อนความพยายามในการแปลงเพลงโดยรวมคำศัพท์ที่มีโครงสร้างหรือหน้าที่ ทางภาษาเหมือนกันคือคำคุณศัพท์ และชุดคำที่เลือกมาเหล่านี้มีวงความหมายเดียวกัน หรือเป็นคำพ้องความ (synonym) ตัวอย่างเช่น วงความหมาย "มีค่ามาก" ประกอบด้วยชุดคำว่า "precious" "priceless" "worthwhile" "costly" "numerous" และ "worthy" หากผู้เรียนสามารถจดจำและนำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ในบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องก็จะมีประโยชน์อย่างมากต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้การนำทำนองของเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคยอยู่แล้วมาแปลงเป็นบทเรียนย่อมทำให้ผู้เรียนสามารถท่องจำคำศัพท์จำนวนมากได้โดยไม่รู้สึกว่าการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นเรื่องยาก หรือน่าเบื่อมากนัก

4.2 ท่องชุดศัพท์ กระชับความจำ

เมื่อกล่าวถึงวิธีการสอนคำศัพท์และการอธิบายคำศัพท์ ประเด็นที่นักวิชาการควรพิจารณาอีกแง่มุมหนึ่งคือ การสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา มักเสนอคู่ของคำศัพท์หรือชุดของคำศัพท์ที่มีความหมายคาบเกี่ยว พร้อมอธิบายความหมายอย่างกว้างๆ เพื่อความสะดวกในการท่องจำ ประกอบกับการสอนคู่ของคำศัพท์หรือชุดของคำศัพท์ โดยใช้เครื่องหมายเท่ากับ (=) ยิ่งช่วยให้เรียนรู้คู่หรือชุดของคำศัพท์ได้กระชับยิ่งขึ้น และผู้เรียนอาจอนุมานว่าคู่หรือชุดของคำศัพท์นั้นๆ มีความหมายและโครงสร้างไวยากรณ์เหมือนกันด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

large = gigantic

add = increase, supplement

agree = accord, concord, concede, concur, conform, comply

การสอนคำศัพท์ในลักษณะนี้มีผลเชิงบวกต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเองมีคลังศัพท์จำนวนมากขึ้น สามารถจดจำคำศัพท์หรือแปลความหมายของคำศัพท์นั้นๆ ได้ นอกจากนี้เป็นที่สังเกตว่าผู้สอนจะใช้เทคนิคการให้คำศัพท์ที่ผู้เรียนคุ้นเคยมากกว่า และ/หรือเป็นคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏในภาษาค่อนข้างสูงเป็นตัวตั้งต้น (เช่น คำว่า "large" และคำว่า "add") และให้คำศัพท์ที่ผู้เรียนอาจไม่คุ้นเคย และ/หรือเป็นคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏในภาษาค่อนข้างต่ำเป็นตัวตาม (เช่นคำว่า "gigantic" และ "increase" ตามด้วย "supplement" เป็นต้น) เนื่องจากผู้เรียนควรเริ่มเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคยหรือสามารถเชื่อมโยงได้ก่อน แล้วจึงเรียนรู้สิ่งใหม่หรือสิ่งที่ยากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการรับความรู้ใหม่เข้าสู่สมองหรือเกิดจากการปรับเปลี่ยนความรู้เก่าให้เข้ากับความรู้ใหม่

4.3 ใ้พยางค์ต้น ค้นหาที่เหลือ

อีกกิจกรรมหนึ่งที่ผู้สอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา นิยมใช้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้คำศัพท์ที่ผู้สอนได้สอนไปแล้ว คือ ผู้สอนใ้คำศัพท์ที่ต้องการทบทวน โดยเปล่งเสียงพยางค์แรกของคำศัพท์นั้นๆ ในลักษณะประโยคคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถาม ตัวอย่างเช่น ในการสอนคำศัพท์คำว่า "gorgeous" ถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนตอบคำถามว่า คำว่า "สง่างามหรืองดงาม" ในภาษาอังกฤษคืออะไร ผู้สอนจะถามว่า "ก้ออะไร" ซึ่งผู้เรียนก็จะตอบว่า "ก้อเจียส" หรือถ้าต้องการจะให้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกันเป็นชุดๆ เช่น คำว่า

“fighting” มีความหมายโดยกว้างคล้ายกับคำว่า “versus” “attack” และ “assault” เมื่อผู้สอนต้องการสอนคำว่า “versus” “attack” และ “assault” ผู้สอนจะถามผู้เรียนว่า “เหวอะไร” “แทะอะไร” “แอสอะไร” เป็นต้น

กิจกรรมการสอนเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สอนพยายามทำให้บทเรียนน่าสนใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการติดตามบทเรียนและกล้าแสดงออกโดยมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับผู้สอน ด้วยการเติมพยางค์ที่เหลือของคำศัพท์ หากผู้เรียนตอบได้ก็จะรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จในการเรียน หรืออีกนัยหนึ่งถือเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษนั้นไม่ยาก แต่เป็นเรื่องสนุกสนาน ท้ายที่สุดผู้เรียนอาจรู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งท้าทายและต้องการตอบคำถามข้อต่อไปให้ถูกต้อง เนื่องจากผู้สอนจะถามคำถาม โดยใบคำศัพท์ในลักษณะดังกล่าวตลอดช่วงการสอน

กล่าวได้ว่ากิจกรรมการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม *รวมคำศัพท์ จับใส่เป็นเพลง ท่องชุดศัพท์ กระชับความจำ* และ *ให้พยางค์ต้น ค้นหาที่เหลือ* สร้างความฮือฮา และเพิ่มสีสันให้กับการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยไม่น้อย นอกจากนั้นผู้สอนยังใช้คาสแลงเพื่อให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน และจดจำเนื้อหาได้ง่าย หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้สอนจะใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ไม่น่าเบื่อหน่าย และรู้สึกสนุกกับบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่นักเรียนจำนวนมากต่างมุ่งมั่นและขวนขวายที่จะได้เรียนกับผู้สอนที่ใช้เทคนิคการสอนเหล่านี้ อย่างไรก็ตามก็ดีการที่ผู้เรียนมี

ความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับวิธีการสอนเช่นนี้ ไม่ได้หมายความว่าการสอนในแนวทางดังกล่าวจะถูกต้องและเหมาะสมเสมอไป ดังที่ผู้เขียนจะประเมินการสอนดังกล่าวตามหลักวิชาการตามแนวทฤษฎีการสอนคำศัพท์หรือไม่ในลำดับต่อไป

5. การประเมินการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาตามแนวทฤษฎีการสอนคำศัพท์

บทบาทของผู้สอนถือว่ามีสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ยิ่งในการเรียนภาษาต่างประเทศ เนื่องจากผู้สอนเป็นต้นแบบของการเรียนและการใช้ภาษา อีกทั้งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้นมีสถานะเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้นโอกาสที่ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับการใช้ภาษาจริงนอกชั้นเรียน และโอกาสที่จะได้เรียนกับเจ้าของภาษามีค่อนข้างจำกัด ผู้สอนจึงต้องพัฒนาทักษะทางภาษารวมถึงวิธีการสอนของตนอยู่เสมอ (Kanoksilapatham, 2007) เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน และสามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

การที่ผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน และต่อกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น จึงมีประเด็นคำถามที่น่าสนใจว่า บทเรียนที่ใช้สอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาซึ่งได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยนั้น สามารถช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนคำศัพท์ได้หรือไม่ อย่างไร เมื่อพิจารณาการสอนของผู้สอนในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวแล้วนั้นพบว่า วิธีการสอนของผู้สอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและสนใจบทเรียน ซึ่งถือ

ได้ว่าเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน (Khamkhen, 2010) และอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนภาษาอังกฤษไม่ได้เป็นเรื่องยากอีกต่อไป นอกจากนั้นความนิยมของผู้เรียนสะท้อนให้เห็นว่าการสอนในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวอาจมีประโยชน์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนทำข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ แต่ยังไม่เป็นที่ประจักษ์ว่าวิธีการสอนในลักษณะดังกล่าวนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนทำคะแนนสอบได้ดียิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร ดังนั้น จึงควรต้องมีการศึกษาผลกระทบเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

บทความนี้แสดงถึงความพยายามของผู้เขียนในการตอบคำถามข้างต้น โดยประเมินลักษณะการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาดังกล่าวโดยอิงทฤษฎีการสอนคำศัพท์ที่ได้อ้างไว้ในตอนต้น อนึ่งการประเมินการสอนเช่นนี้อาจไม่สะท้อนภาพรวมทั้งหมดได้ เนื่องจากการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวมีผู้สอนร่วมอยู่หลายท่าน และแต่ละท่านเตรียมเนื้อหาที่ตนเองมีความถนัดและคิดว่ามีความสำคัญต่อการสอบ กอปรกับวิธีการสอนที่มีความหลากหลาย และบทเรียนที่แพร่ภาพออกอากาศอาจไม่มีความต่อเนื่องในเนื้อหา ซึ่งอาจจะเป็นข้อจำกัดของการประเมินในครั้งนี้ อย่างไรก็ตาม การประเมินโดยอิงทฤษฎีการสอนคำศัพท์ในครั้งนี้ น่าจะสร้างองค์ความรู้และความกระจ่างของการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นต่อไปนี้

5.1 การออกเสียง (Pronunciation)

ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้คำศัพท์ สิ่งสำคัญประการแรกสำหรับผู้เรียนคำศัพท์ต้องสามารถปฏิบัติได้หลังจากได้เรียนคำศัพท์ คือ การออกเสียง เพราะการออกเสียงที่ถูกต้องย่อมเป็นรากฐานสำคัญของการสะกดคำศัพท์ที่ถูกต้อง และเมื่อพัฒนาต่อไปการออกเสียงที่ถูกต้องจะทำให้ผู้เรียนสามารถพูดและสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Nation, 2005: 49; Stahl, 1999) เป็นความจริงที่ว่าในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาไม่มีการทดสอบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ เนื่องจากผู้เรียนไทยมีโอกาสนปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาค่อนข้างจำกัด หรือแทบจะไม่มีเลย ดังนั้น การได้สัมผัสกับการสอนในลักษณะดังกล่าวจึงมีผลกระทบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องการออกเสียง

จากการสังเกตเบื้องต้น พบว่าการเรียนการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ดังกล่าว ผู้สอนยังไม่สามารถออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ภาษาอังกฤษ ยกตัวอย่างเช่น ในกิจกรรม *รวมคำศัพท์ จับใส่เป็นเพลง* การออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่นำมาใช้ในการเรียนเรียงเป็นเพลงอาจทำให้การเน้นพยางค์ (stress) บิดเบือนไป เนื่องจากถูกบังคับด้วยจังหวะและทำนองของบทเพลง ด้วยเหตุว่า ผู้ตัดแปลงเพลงจะพยายามนำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องมาใส่ในทำนองเพลงนั้นๆ ให้มากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนจดจำ แต่การใช้บทเพลงต้นฉบับที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์มาแปลงเป็นบทเพลงที่แทรกคำศัพท์ภาษาอังกฤษบ้างภาษาไทยบ้าง ย่อมทำให้การออกเสียงผิดเพี้ยนไป เพื่อแสดงให้เห็นจริง ผู้เขียนบทความใคร่เสนอตัวอย่างการ

ออกเสียงที่ไม่ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ ที่ปรากฏในบทเรียนที่แพร่ภาพออกอากาศในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2553 และ 2554 ซึ่งควรมีการเน้นหนักที่พยางค์ที่ขีดเส้นใต้ เช่นคำว่า "apparel" "neglect" และ "expectorating" แต่ผู้สอนออกเสียงเน้นผิดพยางค์ โดยออกเสียงว่า apparel neglect และ expectorating การเน้นผิดพยางค์ในภาษาอังกฤษอาจส่งผลกระทบต่อ การสื่อสาร (Derwing et al., 1988; Elliot, 1997; Kanoksilapatham, 2010) ดังนั้น เป็นไปได้ว่าผู้เรียนอาจประสบความสำเร็จในการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยโดยที่ไม่ต้องเข้ารับการทดสอบการออกเสียงเนื่องจากเป็นข้อสอบข้อเขียน แต่การสอนเช่นนี้ก็ไม้อาจกล่าวได้ว่าจะเป็นคุณประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างแท้จริงในระยะยาว ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาผลกระทบของการสอนลักษณะดังกล่าวในเชิงลึกต่อไป

ข้อผิดพลาดในการออกเสียงอาจปรากฏได้ในรูปแบบอื่น เช่น ในการออกเสียงรูปแสดงอดีตกาลที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา (*ed-ending*) และการออกเสียงกลุ่มคำที่ประกอบด้วยคำกริยาและอนุภาค (*particle*) ตัวอย่างข้อผิดพลาดในการออกเสียงรูปแสดงอดีตกาลที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา (*ed-ending*) ได้แก่ คำว่า "smiled" และ "stopped" ซึ่งทั้ง 2 คำนี้ออกเสียงเป็น 1 พยางค์เท่านั้น แต่ผู้สอนออกเสียงกริยาเหล่านี้เป็น 2 พยางค์ และตัวอย่างสุดท้ายคือการออกเสียงกลุ่มคำที่ประกอบด้วยคำกริยาและอนุภาค (*particle*) เช่นคำว่า "turn over" และ "turn on" ซึ่งตามหลักการออกเสียงภาษาอังกฤษแล้ว ควรเน้นหนักที่อนุภาค ในระดับที่มากกว่าคำกริยา (หากต้องการศึกษารายละเอียดเรื่องการออก

เสียงภาษาอังกฤษเพิ่มเติมโปรดดู Kanoksilapatham, 2012)

การที่ผู้สอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบความหมายของคำศัพท์เป็นสำคัญนั้น สอดคล้องกับโครงสร้างของข้อสอบ O-NET และ GAT ที่ไม่มีส่วนวัดความสามารถในการออกเสียง จึงพอเข้าใจได้ว่าผู้สอนอาจไม่สามารถให้ความสำคัญเรื่องการออกเสียงเท่าที่ควร อนึ่ง ข้อผิดพลาดจากการออกเสียงที่เกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบในวงกว้างต่อผู้ชมรายการ ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครูผู้สอน หรือบุคคลทั่วไปที่สนใจและต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ นอกจากข้อจำกัดดังกล่าว ข้อผิดพลาดในการออกเสียงอาจเกิดจากสาเหตุอื่นหลายประการด้วยกัน อาทิ ข้อจำกัดด้านเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศ วัตถุประสงค์ของรายการ ตลอดจนการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติที่เน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน (Wongsothorn, 2000) สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าหากครูผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนัก และให้ความสำคัญกับการออกเสียง ข้อบกพร่องดังกล่าวก็อาจเกิดน้อยที่สุดหรืออาจหลีกเลี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม คำวิพากษ์ข้างต้นเป็นเพียงการตั้งข้อสังเกตของผู้เขียนเท่านั้นโดยมุ่งหวังให้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย

5.2 การสอนคำศัพท์โดยไม่อิงบริบท

จากทฤษฎีการสอนคำศัพท์ที่กล่าวว่า ผู้เรียนควรสามารถใช้คำศัพท์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่า จากกิจกรรม *รวมคำศัพท์ จับใส่เป็นเพลง ท่องชุดคำศัพท์ กระชับความจำ และ ให้พยางค์ต้น คันทาที่เหลือ* ที่เน้นการสอนโดยใช้ชุด

คำศัพท์ที่อาจมีโครงสร้างทางภาษาและมีความหมายโดยรวมที่คล้ายคลึงกัน (near-synonyms) ซึ่งอาจมีประโยชน์กับผู้เรียนแง่ของการจำความหมายของคำศัพท์ ในอีกมุมมองหนึ่ง การสอนลักษณะเช่นนี้อาจทำให้ผู้เรียนเข้าใจผิดคิดว่าคำศัพท์ที่อยู่ในชุดเดียวกัน มีความหมายและวิธีการใช้ศัพท์ในบริบทเดียวกัน เช่นคำว่า "effective" และ "efficient" กอปรกับหลายครั้งสามารถใช้แทนกันได้ ซึ่งแท้ที่จริงแล้ว ทั้งสองคำนี้ไม่สามารถใช้แทนกันได้ในทุกกรณี ดังต่อไปนี้

(6) This law will be **effective** / **efficient** in March, 2013.

จากการสอนในรายการโทรทัศน์ ผู้เรียนอาจเข้าใจผิดคิดว่าคำทั้ง 2 คำนี้สามารถแทนที่กันได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว คำตอบคือ "effective" และมีความหมายว่า "มีผลบังคับใช้" ในขณะที่คำว่า "efficient" มีความหมายว่า "มีประสิทธิภาพ" อีกตัวอย่างที่น่าสนใจในกรณีเช่นเดียวกันนี้คือคำว่า "add" ส่วนใหญ่แล้วผู้สอนมักให้ผู้เรียนจำควบคู่กับคำว่า "increase" และ "supplement" แต่ในความเป็นจริงของการใช้ภาษาแล้ว คำทั้ง 3 คำนี้มีความหมายไม่เหมือนกันทีเดียว นอกจากนั้นการใช้คำเหล่านี้ยังมีกระบวนโครงสร้างไวยากรณ์ที่ต่างกันด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(7) I **added** sugar to my cup of tea.

(8) The salary **increases** over the years.

(9) He **supplements** his diet with vitamins A and B.

จากตัวอย่างประโยคข้างต้น จะเห็นว่าคำว่า "add" หมายถึงการเติมหรือเพิ่มเข้าไป ส่วนคำว่า "increase" หมายถึงเพิ่มขึ้นในลักษณะมีจำนวน ปริมาณ หรือระดับที่เพิ่มขึ้น

ในขณะที่คำว่า "supplement" หมายถึงการเพิ่มเติมหรือเสริมบางอย่างเข้าไปเพื่อปรับปรุงสิ่งนั้นให้ดียิ่งขึ้น ที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือคำว่า "add" (ใน 7) เป็นกรรมกริยา ในขณะที่คำว่า "increase" (ใน 8) เป็นอกรรมกริยา และคำว่า "supplement" (ใน 9) เป็นกรรมกริยาที่ต้องการส่วนเติมเต็ม (complement) ที่เป็นบุพบทวลีที่ขึ้นต้นด้วย "with" โดยสรุป คำศัพท์ทั้งสามคำนี้มีความหมายและการใช้ที่ไม่เหมือนกันนัก และไม่สามารถใช้แทนกันได้ในทุกบริบท

5.3 คำปรากฏร่วมจำเพาะ

ลักษณะคำปรากฏร่วมจำเพาะ (collocations) ในภาษาอังกฤษเป็นปรากฏการณ์ทางภาษา โดยที่คำสองคำหรือมากกว่ามีแนวโน้มที่จะปรากฏร่วมกัน (Lewis, 2000; McCarthy, 1990; Sinclair, 1991; Schmitt, 2004; Wray, 2002) ตัวอย่างเช่น วลีในภาษาไทยว่า "คนสูบบุหรี่จัด" เทียบเท่ากับ "heavy smoker" ในภาษาอังกฤษ ไม่ใช่ "strong smoker" จะเห็นว่าคำว่า "smoker" มักปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ "heavy" มากกว่าที่จะปรากฏร่วมกับคำว่า "strong" ทั้งๆ ที่สองคำนี้มีหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นคำคุณศัพท์ที่สามารถใช้ขยายคำนามได้ทั้งคู่ หรืออีกตัวอย่างหนึ่งในภาษาไทย วลีที่ว่า "สีเขียวแก่" ถ้าผู้เรียนแปลความหมายของคำว่า "แก่" ตรงตัวเป็นภาษาอังกฤษอาจจะตรงกับคำว่า "old" แต่ภาษาอังกฤษเลือกใช้ "dark green" แทน จะเห็นว่าการใช้คำปรากฏร่วมจำเพาะผิด จะทำให้เจ้าของภาษาหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญภาษาอังกฤษทราบได้ทันทีว่าผู้พูดนั้นใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้มาตรฐาน

การสอนคำปรากฏรวมจำเพาะเป็นสิ่งสำคัญในการสอนคำศัพท์ เนื่องจากเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถการใช้ภาษา มีผลเชิงบวกเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียน อีกทั้งเป็นดัชนีจำแนกความแตกต่างระหว่างความเป็นเจ้าของภาษากับความเป็นผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองและ/หรือภาษาต่างประเทศ และระหว่างผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้สูงกับต่ำ (Durant & Schmitt; 2009; Hsu, 2010; Siyanova & Schmitt, 2007; Schmitt et al., 2010) แต่จะเห็นได้ว่าการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวบางครั้งละเลยการสอนคำปรากฏรวมจำเพาะ แต่มุ่งสอนคำศัพท์เป็นรายคำหรือชุดคำที่ไม่อิงบริบทแต่อย่างใด หรืออาจมีการสอนประเด็นดังกล่าวจริงแต่อาจไม่มีการแพร่ภาพออกอากาศอย่างต่อเนื่อง จึงอาจกล่าวได้ว่าการเน้นให้ท่องจำคำศัพท์เป็นรายคำจำนวนมากนั้นอาจไม่ทำให้ผู้เรียนพัฒนาภาษาอังกฤษได้น่าพอใจเท่ากับการฝึกให้จดจำคำปรากฏรวมจำเพาะ อีกทั้งการสอนในลักษณะดังกล่าวอาจส่งกระทบต่อผู้เรียนได้ เนื่องจากผู้เรียนบางคนนิยมเขียนภาษาอังกฤษแบบแปลตรงตัวจากไทยเป็นอังกฤษ จึงอาจมีการใช้คำปรากฏรวมจำเพาะไม่ถูกต้อง และทำให้ความหมายผิดไปด้วย

ในทำนองเดียวกัน การสอนโดยใช้กิจกรรม *ให้พยางค์ต้น ค้นหาที่เหลือ* ก็ดูเหมือนจะประสบปัญหาเดียวกันกับกรณีข้างต้น เนื่องจากการสอนโดยการทิ้งคำใบ้และให้ผู้เรียนเติมส่วนที่เหลือเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นแบบอัตโนมัติ ผลกระทบโดยอ้อมที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ การทำให้ผู้เรียนคุ้นชินกับการได้รับตัวกระตุ้นหรือสิ่งเร้า (stimulus) จากผู้สอน และการ

สอนในลักษณะดังกล่าวนี้อาจจะทำให้ผู้เรียนตอบคำถามโดยอัตโนมัติและนำไปสู่การเรียนรู้แบบท่องจำ (rote learning) ที่ผู้เรียนไม่ต้องคิดคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการใช้ภาษาที่ขัดแย้งกับการสื่อสารในชีวิตจริง หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนขาดการคิดเชิงวิเคราะห์ (analytical thinking) ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในกระบวนการเรียนรู้ภาษา (Stuart, 2004) นอกจากนี้ยังเป็นกลยุทธ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ทางภาษาเพราะผู้สอนเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา สวนกระแสการศึกษาปัจจุบันที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นสำคัญ (learner-centered education)

จากการประมวลทั้งทฤษฎีและการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์ถือว่าเป็นการ "เปิดมิติ" ให้กับการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษ และกิจกรรมดังกล่าวถือว่ามี ความแปลกใหม่และมีสีสัน โดยสังเกตจากความนิยมของผู้เรียน และผู้สนับสนุนรายการจากหลายภาคส่วน ทว่าสาระสำคัญของผู้สอนภาษาอังกฤษไม่จำกัดอยู่เพียงการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถทำข้อสอบได้เท่านั้น หากแต่ผู้สอนควรพิจารณาถึงความสำคัญของ ทฤษฎีการเรียนรู้ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างกิจกรรมที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning)

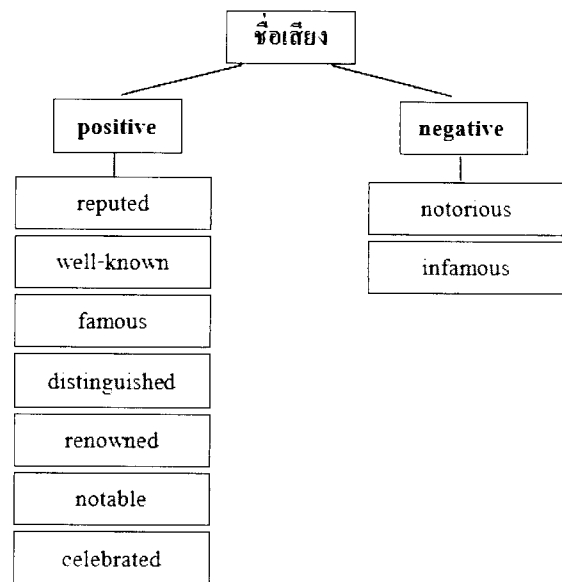
6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

จากการประเมินบทเรียนการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ข้างต้น พบว่าการสอนภาษาอังกฤษดังกล่าวไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการสอนคำศัพท์และไม่เป็นไปตามกระบวนการทั้งในการเรียนการสอนคำศัพท์หลายประการ ทั้งในด้านการออกเสียง การใช้คำศัพท์ในบริบท และการใช้คำปรากฏร่วมจำเพาะ ฉะนั้นผู้เขียนจึงขอเสนอวิธีการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษซึ่งคาดว่าหากนำไปประยุกต์ใช้ได้ถูกต้องจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและผู้เรียนภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

ประการแรก ผู้สอนต้องเป็นผู้คิดสรรคำศัพท์ที่จะสอนในแต่ละบทเรียน เนื่องจากผู้สอนไม่อาจสอนคำศัพท์ทั้งหมดที่ปรากฏในบทอ่านภาษาอังกฤษและไม่อาจสอนคำศัพท์ตามความต้องการของผู้เรียนได้ทั้งหมด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านที่มีคุณภาพ ผู้สอนอาจอาศัยเกณฑ์คัดสรรคำศัพท์ที่มีอัตราการปรากฏใช้ในภาษาค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่นิยมใช้และเป็นคำศัพท์ที่ใช้จริงในสังคมปัจจุบัน ผู้เรียนจะได้้นำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ในการสื่อสารในสถานการณ์จริงได้

ประการที่สอง หากผู้สอนต้องการสอนกลุ่มคำศัพท์โดยเฉพาะคำพ้องความซึ่งเป็นสิ่งที่อธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจด้วยการสอนหรือบอกความหมายคำศัพท์เพียงอย่างเดียวได้ยาก วิธีหนึ่งที่น่านำไปใช้ในการสอนคำประเภทนี้ได้คือการใช้แผนที่ความคิด (mind mapping) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำภาพและความแตกต่างของความหมายของคำศัพท์แต่ละคำได้ ในที่นี้ยกตัวอย่างคำว่า "ชื่อเสียง" ซึ่งในภาษาอังกฤษมีชุดคำที่มีความหมายเช่นนี้หลายคำ อาทิ คำว่า "reputed" และ "notorious" แต่ทั้งสองคำนี้

มีนัยทางความหมายที่ตรงข้ามกัน กล่าวคือคำว่า "reputed" หมายถึงชื่อเสียงในเชิงบวก ส่วนคำว่า "notorious" หมายถึงชื่อเสียงในทางลบ นอกจากนี้ยังมีคำศัพท์อีกจำนวนหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำทั้ง 2 คำนี้ การเสนอชุดคำศัพท์นี้แก่ผู้เรียน อาจใช้วิธีการเขียนแผนผังแยกความหมายของคำศัพท์ทั้งสองกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความแตกต่างได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประการสุดท้าย หลายคนเชื่อว่าการเรียนรู้คำศัพท์ คือการทราบความหมายของคำศัพท์และสามารถอ่านบทอ่านได้เข้าใจมากขึ้น แต่แท้จริงแล้ววิธีการสอนคำศัพท์ที่เชื่อกันว่ามีประสิทธิภาพและมีประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุดนั้นจะต้องเป็นวิธีที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ที่สอนไปใช้จริงในบริบทและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม บ่อยครั้งพบว่าผู้เรียนบางคนรู้คำศัพท์จำนวนมาก แต่น่าเสียดายที่ไม่สามารถนำคำศัพท์ที่ตนเองรู้ความหมายมาใช้ในการสื่อสารได้จริง ในกรณีนี้ นักวิชาการได้จำแนกคำศัพท์ตามการนำไปใช้ประโยชน์ออกเป็น 2 ประเภท คือ คำศัพท์ที่ผู้เรียนใช้เพื่อเข้าใจเรื่องที่อ่านและเรื่องที่ฟัง

(receptive หรือ passive vocabulary) และ คำศัพท์ที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น การ พูดหรือเขียน (productive หรือ active vocabulary) ซึ่งเป็นระดับที่ล้าลึกกว่าคำศัพท์ ประเภทแรกมาก (Laufer, 1998; Ryan, 1997) ในการเรียนรู้ภาษา ผู้เรียนภาษาย่อมมี receptive vocabulary มากกว่า productive vocabulary แต่การที่ผู้เรียนสามารถใช้ คำศัพท์ได้หลากหลายสอดคล้องกับภาษาและ บริบทย่อมได้เปรียบและสามารถสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสอนคำศัพท์ ใดๆ ควรมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการใช้คำศัพท์ได้จริงในการ สื่อสาร และให้ผู้เรียนฝึกสร้างประโยคที่ใช้ คำศัพท์นั้นๆ โดยเริ่มต้นจากการสร้างประโยค จากประสบการณ์และภูมิความรู้ของผู้เรียนเอง (Coxhead & Byrd, 2007; Laufer & Nation, 1999) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (10) reputed: He is **reputed** to be excellent at English.
- (11) well-known: She is **well-known** for her athletic skills.
- (12) famous: Thomas Alva Edison is **famous** for his inventions.
- (13) distinguished: Only **distinguished** guests were invited.
- (14) renowned: Chiang Mai is **renowned** for its traditional culture.
- (15) notable: Nakhon Pathom is **notable** for its pagoda.
- (16) celebrated: The Grand Palace is **celebrated** for its architecture.
- (17) notorious: Bangkok is **notorious** for its traffic jams.

(18) infamous: Certain areas of Bangkok are **infamous** for their high crime rate.

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้างต้น จะ พบว่าการให้ผู้เรียนสร้างประโยคโดยใช้ คำศัพท์เป้าหมายนี้ นอกจากจะทำให้ผู้เรียน ได้คิดและสร้างประโยคจากคำศัพท์ที่ได้เรียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนเอง แล้วนั้น ผู้เรียนยังได้สังเกตและเรียนรู้ลักษณะ อื่นของการใช้ภาษา เช่น คำปรากฏรวม จำเพาะ (collocation) ของคำศัพท์ซึ่งเป็นสิ่ง หนึ่งที่มีประโยชน์ ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจน จากประโยค (11-12) และ (14-18) ที่แสดง การใช้คำศัพท์ "well-known" "famous" "renowned" "notable" "celebrated" "notorious" และ "infamous" ที่มักปรากฏ รวมกับบุพบท "for" ส่วนคำว่า "reputed" ใน ประโยค (10) นั้น จะใช้คู่กับบุพบท "to" ดังนั้นหากผู้เรียนและผู้สอนใส่ใจในเรื่องคำ ปรากฏรวมจำเพาะนี้อย่างจริงจังแล้ว คาดว่า จะทำให้สามารถนำคำศัพท์ที่ได้เรียนรู้ไปใช้ ในสถานการณ์ต่างๆ โดยสรุป การเรียนรู้ คำศัพท์จึงกินความมากกว่าเพียงการจำ ความหมายตามพจนานุกรมได้ หรือการจำคำ พ้องความได้เท่านั้น หากแต่รวมถึง ความสามารถในการใช้คำศัพท์เพื่อการสื่อสาร ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

7. บทสรุป

การเรียนรู้คำศัพท์หนึ่งคำนอกเหนือจาก ความหมายของคำศัพท์นั้นๆ แล้ว ยังมีความรู้ ประกอบอีกหลายประเด็นที่ผู้เรียนควรต้อง ทราบ ในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้สอน เป็นบุคคลสำคัญในการให้ความรู้ต่างๆ กับ ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะ การฟังและการอ่าน และสามารถต่อยอด

ความรู้ันั้นโดยเชื่อมโยงกับทักษะการพูดและการเขียนจนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในที่สุด บทความนี้ได้เสนอลักษณะบทเรียนการสอน คำศัพท์ ในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ที่ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้สอนจากสถาบันกวตริษาหรือโรงเรียนสอนพิเศษทั่วประเทศ และมีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนเสริมในรายวิชาหลัก นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน และเพื่อเปิดโอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่อยู่ในถิ่นห่างไกล อย่างไรก็ตามผู้เขียนบทความเห็นว่าการสอนคำศัพท์ในรายการโทรทัศน์ดังกล่าว ยังคงอาจไม่ครบถ้วนและถูกต้องตามแนวทฤษฎีการสอนคำศัพท์ตามที่นักภาษาศาสตร์และนักวิชาการการศึกษาได้เสนอไว้ อีกทั้งการสอนในลักษณะดังกล่าวอาจมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้รับทราบเพียงความหมายของคำศัพท์ ซึ่งอาจเพียงพอต่อการอ่านตัวบท และตอบคำถามได้

แต่ไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนนำความหมายของคำศัพท์ไปใช้ในบริบทที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ผู้เขียนมิได้กล่าวอ้างว่าการเรียนการสอนในห้องเรียนจะต้องสมบูรณ์แบบหรือถูกต้องตามแบบแผนทุกครั้ง ทว่ารายการดังกล่าวมีผู้ชมเป็นจำนวนมาก ผลจากการสอนในลักษณะที่ไม่ถูกต้องตามศาสตร์การสอนหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง อาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบในเชิงวิชาการและการนำไปประยุกต์ปฏิบัติในชั้นเรียนทั้งของผู้สอนและผู้เรียนในวงกว้าง ดังนั้นบทความนี้จึงเสมือนเป็นเสียงสะท้อนกระตุ้นเตือนให้ครูอาจารย์ ผู้สอนภาษาอังกฤษ และผู้เกี่ยวข้องหันมาให้ความสนใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในบทเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรายการโทรทัศน์ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดวิจรณ์ญาณในการรับชมและการเลือกนำเสนอแนะไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบคุณบุคคล องค์กรและภาคส่วนต่างๆ ที่มีส่วนให้การเขียนบทความนี้มีความสมบูรณ์และประสบความสำเร็จไปด้วยดี อันประกอบด้วย ผู้สอนในรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและให้ข้อมูลพื้นฐานในการเขียนบทความนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. นุชบา กนกศิลปธรรม

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจาก Georgetown University ประเทศสหรัฐอเมริกา สาขาภาษาศาสตร์ (เน้นภาษาศาสตร์ประยุกต์) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

อาจารย์อรุณพล คำเขียน

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (EIL) ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- Coxhead, A. (2006). **Essentials of Teaching Academic Vocabulary**. Boston, MA: Heinle.
- Coxhead, A., & Byrd, P. (2007). Preparing writing teachers to teach the vocabulary and grammar of academic prose. **Journal of Second Language Writing**, 16, 129-147.
- Calderon, M. (2007). **Teaching Reading to English Language Learners, Grades 6-12**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Derwing, T. M., Munro, M. J., & Wiebe, G. E. (1988). Evidence in favor of a broad framework for pronunciation instruction. **Language Learning**, 48, 393-410.
- Elliot, A. R. (1997). On the teaching and acquisition of pronunciation within a communicative approach. **Hispania**, 80, 95-108.
- Durant, P., & Schmitt, N. (2009). To what extent do native and non-native writers make use of collocation? **IRAL**, 47, 157-177.
- Hinkel, E. (2006). Current perspectives on teaching the four skills. **TESOL Quarterly**, 40, 1, 109-127.
- Hulstijn, J. (2001). Intentional and incidental second language vocabulary learning: A reappraisal of elaboration, rehearsal and automaticity. In P. Robinson (Ed.), **Cognition and Second Language Instruction** (pp. 258-286). UK: Cambridge University Press.
- Hsu, Jeng-yih Tim. (2010). The effects of collocation instruction on the reading comprehension and vocabulary learning of Taiwanese college English majors. **Asian EFL Journal**, 12, 1, 44-87.
- Kanoksilapatham, B. (2007). Navigating pathway to success in ELT. **Journal of English Language Studies**, 3, 6-25.
- Kanoksilapatham, B. (2010). Examining English pronunciation competence of Thai teachers: Word stress assignment. In Gregory T. Papanikos & Nicholas C. J. Pappas (Eds.), **Horizons in Education** (pp. 467-477). Athens: Athens Institute for Education and Research (ATINER).
- Kanoksilapatham, B. (2012). **Pronunciation in Action** (4rd ed.). Nakhon Pathom: Silpakorn University.
- Khamkhien, A. (2010). Factors affecting language learning strategy reported usage by Thai and Vietnamese EFL learners. **Electronic Journal of Foreign Language Teaching**, 7, 1, 66-85.

- Laufer, B. (1998). The development of passive and active vocabulary in a second language: Same or different? **Applied Linguistics**, 12, 255-271.
- Laufer, B. (2005). Instructed second language learning: The fault in the 'default hypothesis'. In A. Housen & M. Pierrard (Eds.), **Investigations in Instructed Second Language Acquisition** (pp. 311-329). Berlin: Mouton de Gruyter.
- Laufer, B., & Girsai, N. (2008). Form-focused instruction in second language learning: A case for contrastive analysis and translation. **Applied Linguistics**, 29, 4, 694-716.
- Laufer, B., & Nation, P. (1999). A vocabulary size test of controlled productive ability. **Language Testing**, 16, 1, 33-51.
- Lewis, M. (Ed). (2000). **Teaching Collocation: Further Developments in the Lexical Approach**. London: Language Teaching Publication.
- Nation, I.S.P. (2005). Teaching vocabulary. **Asian EFL Journal**, 7, 3, 47-54.
- Nation, I.S.P. (2006). How large a vocabulary is needed for reading and listening? **The Canadian Modern Language Review**, 63, 1, 59-82.
- McCarthy, M. (1990). **Vocabulary**. Oxford: Oxford University Press.
- Paribakht, T., & Wesche, M. (1993). Reading comprehension and second language development in a comprehension-based ESL program. **TESL Canada Journal**, 11, 1, 9-29.
- Ryan, A. (1997). Learning the orthographical form of L2 vocabulary – receptive and a productive process. In N. Schmitt & M. McCarthy (Eds.), **Vocabulary: Description, Acquisition and Pedagogy** (pp. 181-198). Cambridge: Cambridge University Press.
- Rupley, W.H., Logan, J.W., & Nichols, W.D. (1999). Vocabulary instruction in a balanced reading program. **The Reading Teacher**, 52, 4, 336-346.
- Sinclair, J. (1991). **Corpus, Concordance, Collocation**. Oxford: Oxford University Press.
- Siyanova, A., & Schmitt, N. (2007). Native and nonnative use of multi-word vs. one word verbs. **IRAL**, 45, 119-139.
- Schmitt, N. (2004). **Formulaic Sequences**. Amsterdam: John Benjamins.
- Schmitt, N., Candlin, C., & Hall, D. (2010). **Researching Vocabulary: A Vocabulary Research Manual**. New York: Palgrave Macmillan.
- Sokmen, A. (1997). Current trends in teaching second language vocabulary. In N. Schmitt & McCarthy (Eds.), **Vocabulary: Description, Acquisition, and Pedagogy** (pp. 237-257). New York: Cambridge University Press.

Stahl, S.A. (1999). **Vocabulary Development**. Newton Upper Falls, MA: Brookline Books.

Stuart, I. (2004). The impact of immediate feedback on student performance: An exploratory study in Singapore. **Global Perspectives on Accounting Education**. 1, 1-15.

Wilkins, D. (1972). **Linguistics in Language Teaching**. Cambridge, MA: MIT Press.

Wongsothron, A. (2000). Thailand. In H. W. Kam & R. Y. L. Wong (Eds.), **Language Policies and Language Education: The Impact in East Asian Countries in the Next Decade** (pp. 307-320). Singapore: Times Academic Press.

Wray, A. (2002). **Formulaic Language and the Lexicon**. Cambridge: Cambridge University Press.

สถานีโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. **ความเป็นมา: สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ Educational Television, Ministry of Education (ETV)**. สืบค้นจาก:

http://www.etvthai.tv/Front_ETV/FETV_Sch_Subject.aspx [1 มีนาคม 2554]

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. **ระบบ O-NET**. สืบค้นจาก: <http://www.niets.or.th> [7 มีนาคม 2554]

สมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย. **ความเป็นมาในองค์ความรู้ของการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบคัดเลือกรวม Central University Admissions System (CUAS)**, สืบค้นจาก: <http://www.cuas.or.th/index.php> [5 มีนาคม 2554]

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ. **การจัดการความรู้**. สืบค้นจาก: www.moe-news.net [3 มีนาคม 2554]